

DE ZAAK STYLES

Agatha Christie®

Agatha Christie (1890-1976) wordt vaak de ‘koningin van de misdaad’ genoemd. Al even beroemd als zichzelf werden haar scheppingen: de Belgische detective Hercule Poirot, de slimme, oude Miss Marple en het speurderspaar Tommy en Tuppence. Agatha Christie is, met ruim 3,2 miljard verkochte exemplaren, de bestverkopende auteur aller tijden.

Agatha Christie Nederland

AGATHA CHRISTIE

DE ZAAK STYLES

the house of books

The Mysterious Affair at Styles © 1920 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE © and POIROT © and the
Agatha Christie signature are registered trademarks of Agatha Christie
Limited in the UK and/or elsewhere. All rights reserved.

De zaak Styles © 2015 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

Vertaling A. van Iddekinge-van Thiel
Under exclusive license to Overamstel uitgevers bv

Omslagontwerp baqup
Typografie Perfect Service

ISBN 978 90 443 5330 3

ISBN 978 90 488 2391 8 (e-book)

NUR 331

www.thehouseofbooks.nl

www.overamstel.com

OVERAMSTEL
uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De enorme belangstelling die het publiek toonde voor wat indertijd bekend stond als 'de zaak Styles', wordt nu wat minder. Niettemin is mij, zowel door mijn vriend Poirot als door de betrokken familieleden, verzocht een verslag van het hele gebeuren te schrijven, gezien het feit dat er in de hele wereld grote ruchtbaarheid aan gegeven is. Op deze manier hopen we voorgoed een einde te maken aan de sensationele geruchten die nog steeds de ronde doen.

Ik zal daarom in het kort de omstandigheden uiteenzetten die ertoe geleid hebben dat ik bij de zaak betrokken raakte.

Ik was gewond van het front naar huis gestuurd, en nadat ik enige maanden had doorgebracht in een nogal deprimerend herstellingsoord, kreeg ik een maand ziekteverlof. Aangezien ik geen naaste familie of vrienden heb, was ik nog aan het overleggen wat ik zou gaan doen, toen ik John Cavendish tegen 't lijf liep. Ik had hem de laatste jaren weinig gezien. Eigenlijk had ik hem nooit goed gekend. In de eerste plaats was hij ruim vijftien jaar ouder dan ik, hoewel je hem zijn vijfenveertig jaar nauwelijks aanzag. Maar als jongen had ik dikwijls gelogeerd op Styles, het landgoed van zijn moeder in Essex.

We praatten een hele tijd over vroeger, en het eind van 't liedje was dat hij mij uitnodigde mijn verlof door te brengen op Styles.

'Moeder zal het erg leuk vinden je weer eens te zien – na al die jaren,' voegde hij eraan toe.

'Is het goed met je moeder?'

'Och, jawel. Je weet dat ze hertrouwd is?'

Ik vrees dat ik mijn verbazing nogal duidelijk liet blijken. Mevrouw Cavendish, die met Johns vader trouwde toen deze weduwnaar was en twee zoons had, was in mijn herinnering een knappe vrouw van middelbare leeftijd. Ze moest nu op z'n minst zeventig zijn. Ik herinnerde me haar als een energieke, dominerende persoonlijkheid, die zich ook op liefdadig en maatschappelijk terrein nogal liet gelden, graag bazaars

opende en voor weldoenster speelde. Ze was erg vrijgevig en bezat een aanzienlijk eigen vermogen.

Cavendish had in het begin van hun trouwen een buitenhuis, Styles Court, gekocht. Hij stond zo geheel en al onder de invloed van zijn vrouw, dat hij haar bij zijn dood het huis naliet voor de duur van haar leven, evenals het grootste deel van zijn kapitaal – een schikking die uitgesproken oneerlijk was ten opzichte van zijn twee zoons. Maar hun stiefmoeder had er echt wel voor gezorgd dat ze niets tekort kwamen; zij waren trouwens nog zo jong toen hun vader hertrouwde, dat zij haar als hun eigen moeder beschouwden.

Lawrence, de jongste, had als kind nogal met zijn gezondheid gesukkeld. Hij was arts geworden, maar had al spoedig het doktersberoep eraan gegeven. Hij woonde nu thuis en had letterkundige aspiraties; zijn gedichten hadden echter nooit enig noemenswaardig succes.

John was enige tijd advocaat geweest, maar hij had uiteindelijk gekozen voor het leven van landjonker. Twee jaar geleden was hij getrouwd en met zijn vrouw op Styles komen wonen, hoewel ik een stil vermoeden had dat hij liever een grotere toelage van zijn moeder zou hebben gehad, die hem in staat zou stellen op zichzelf te wonen. Maar mevrouw Cavendish was iemand die graag haar eigen zin deed en van andere mensen verlangde dat ze zich ernaar schikten, en in dit geval hield ze zeker de touwtjes in handen, namelijk: de koorden van de beurs.

John zag mijn verbazing over het nieuws van zijn moeders huwelijk en glimlachte nogal wrang.

‘En nog een misselijke vent ook!’ zei hij grimmig. ‘Je mag best weten, Hastings, dat het ons leven behoorlijk verpest. Wat Evie betreft – herinner je je Evie?’

‘Nee.’

‘O, ze zal van na jouw tijd zijn, denk ik. Ze is ma’s factotum, gezelschapsdame, nou ja, zo’n beetje een manusje van alles! Een flink mens – die beste Evie! Nou niet direct jong en knap, maar eentje waar je van op aan kunt.’

‘Maar wat wou je eigenlijk zeggen?’

‘O ja, over die vent! Hij kwam uit het niets opdagen met het smoesje dat hij een achterneef of zoiets was van Evie, hoewel zij er niet erg op gesteld leek de verwantschap te erkennen. Iedereen kan zien dat die vent helemaal uit de toon valt. Hij heeft een pikzwarte baard en draagt lakschoenen, weer of geen weer! Maar ma trok meteen heel veel met hem op en nam hem in dienst als secretaris – je weet toch dat ze altijd wel honderd verenigingen leidde?’

Ik knikte.

‘Door de oorlog zijn het er nu geen honderden maar duizenden. Geen wonder dat die kerel haar goed te pas kwam! Maar je snapt wel wat een klap in ’t gezicht het voor ons was, toen ze drie maanden geleden plotseling aankondigde dat zij en Alfred zich verloofd hadden! Die vent is minstens twintig jaar jonger dan zij! Hij is gewoon een onbeschaamde fortuinzoeker; maar wat wil je – ze is haar eigen baas, en ze is met hem getrouwd.’

‘Het moet voor jullie wel een moeilijke situatie zijn.’

‘Moeilijk! Een onmogelijke situatie, dát is het!’

Zo kwam het dat ik, drie dagen later, uit de trein stapte in Styles St. Mary, een belachelijk klein stationnetje zonder enige duidelijke bestaansgrond, gelegen te midden van groene velden en landweggetjes. John Cavendish stond me op het perron op te wachten en bracht me naar de auto.

‘We hebben nog steeds een paar druppels benzine, weet je,’ zei hij. ‘Dat hebben we voornamelijk te danken aan de activiteiten van ma.’

Het dorp Styles St. Mary lag ongeveer drie kilometer van het stationnetje, en Styles Court lag ruim een kilometer de andere kant op. Het was een rustige, warme dag in het begin van juli. Als je daar dat vlakke land van Essex zo groen en vredig zag liggen in de middagzon, leek het bijna onmogelijk te geloven dat, niet eens zo ver weg, onafwendbaar een wereldoorlog voort woedde. Ik had het gevoel dat ik plotseling in een andere wereld was terechtgekomen. Toen we het hek bij de portierswoning indraaiden, zei John: ‘Ik ben bang dat je het hier nogal stil zult vinden, Hastings.’

‘Beste kerel, dat is nu juist wat ik nodig heb.’

‘Het is hier inderdaad heel plezierig als je gesteld bent op een rustig leventje. Tweemaal per week oefen ik met de vrijwilligers, en ik help soms een handje op de boerderijen. Mijn vrouw werkt geregeld “op het land”. Iedere morgen is ze om vijf uur op om te melken en werkt daarna aan één stuk door tot de lunch. Door de bank genomen is het een goed leven – tenminste, dat *zou* het zijn zonder die Alfred Inglethorp!’

Plotseling remde hij even af en keek op zijn horloge. ‘Ik vraag me af of we nog tijd hebben om Cynthia op te halen. Nee, ze zal nu al wel onderweg zijn van het ziekenhuis.’

‘Cynthia! Dat is toch niet je vrouw?’

‘Nee, Cynthia is een protegeetje van mijn moeder; ze is de dochter van een vroegere schoolvriendin van haar, die getrouwd was met een louche advocaat. Hij verongelukte en het meisje bleef als wees zonder een cent achter. Mijn moeder kwam te hulp en Cynthia is nu al bijna twee jaar bij ons. Ze werkt in het Rode-Kruisziekenhuis in Tadminster, tien kilometer hiervandaan.’

Terwijl hij deze laatste woorden zei, hielden we stil voor het mooie oude huis. Een vrouw in een rok van stevig tweed stond gebogen over een bloembed en richtte zich op toen wij dichterbij kwamen.

‘Hallo, Evie, hier is onze gewonde held! Meneer Hastings – juffrouw Howard.’

Juffrouw Howard drukte mijn hand zo stevig dat het haast pijn deed. Ik kreeg een indruk van buitengewoon blauwe ogen in een door de zon gebruind gezicht. Ze was een niet onaardige vrouw van ongeveer veertig; ze had een lage stem, die in de diepe tonen op die van een man leek; ze was groot en fors, en haar voeten waren navenant – gestoken in stevige schoenen. Ik merkte al gauw dat zij meestal in telegramstijl sprak.

‘Onkruid tiert welig. Kan het niet bijhouden. Zal u aan ’t werk zetten. Pas maar op.’

‘Ik zal het alleen maar heerlijk vinden mezelf nuttig te maken,’ antwoordde ik.

‘Zeg dat niet. Wordt nooit gewaardeerd. Later heeft u er spijt van.’

‘Je bent cynisch, Evie,’ zei John lachend. ‘Waar drinken we thee vandaag – binnen of buiten?’

‘Buiten. Veel te mooi weer om in huis opgesloten te zitten.’

‘Ga je mee? Je hebt vandaag genoeg aan de tuin gedaan. “Een arbeider is z’n loon waard”, zoals je weet. Ga mee en laat je laven.’

‘Voel ik wel iets voor,’ zei ze, terwijl ze haar tuinhandschoenen uittrok.

Ze ging ons voor, om het huis heen, naar de plek waar de thee klaarstond in de schaduw van een grote esdoorn.

Uit een van de rieten stoelen stond iemand op en kwam ons een paar passen tegemoet.

‘Mijn vrouw, Hastings,’ zei John.

Ik zal nooit die eerste indruk van Mary Cavendish vergeten. Haar lange, slanke figuur, dat scherp stond afgetekend tegen het heldere licht; de sterke indruk van sluimerend vuur, dat alleen tot uitdrukking scheen te komen in haar prachtige zachtbruine ogen – opmerkelijke ogen, zoals ik nog nooit bij enige andere vrouw heb gezien; ze was volmaakt beheerst maar gaf toch de indruk van een wilde, ontembare geest in een uitzonderlijk gedisciplineerd lichaam – dit alles staat in mijn geheugen gegrift. Ik zal het nooit vergeten.

Ze begroette me met een paar vriendelijke welkomstwoorden, uitgesproken met een zachte, maar heldere stem, en ik liet me, uitermate tevreden dat ik Johns uitnodiging had aangenomen, in een rieten stoel zakken. Mevrouw Cavendish gaf me een kopje thee; ze maakte een paar rustige opmerkingen, die mijn eerste indruk van haar, namelijk dat ze een in alle opzichten fascinerende vrouw moest zijn, versterkten. Iemand die aandachtig kan luisteren werkt altijd stimulerend, en ik beschreef op humoristische wijze een paar voorvallen uit mijn herstellingsoord; en ik vleide me met de gedachte dat ik daardoor mijn gastvrouw heel prettig bezighield. Want al is John een aardige kerel, je kunt hem moeilijk een briljant causeur noemen.

Op dat moment klonk er een bekende stem door de openstaande tuindeuren, vlakbij: ‘Jij schrijft dus na de thee aan de Prinses, Alfred?’

Ik zal zelf aan Lady Tadminster schrijven over de tweede dag. Of zullen we daarmee wachten tot we antwoord hebben van de Prinses? Voor het geval zij zou weigeren, kan Lady Tadminster op de eerste dag openen en mevrouw Crosbie dan de tweede. Dan hebben we nog de hertogin – voor het schoolfeest.’

Ik hoorde een mannenstem wat mompelen en toen die van mevrouw Inglethorp, iets luider: ‘Ja natúúrlijk kan het ook na de thee. Je bent altijd zó attent, Alfred.’

De deuren gingen iets verder open en er stapte een knappe oude dame met grijs haar naar buiten het grasveld op; in haar gelaatstrekken kwam haar wat heerszuchtige natuur tot uitdrukking. Zij werd gevolgd door een man, die door zijn manier van doen de indruk wekte van eerbiedige onderdanigheid.

Mevrouw Inglethorp begroette me heel hartelijk.

‘Dat vind ik nu echt fijn om u na al die jaren weer te zien, meneer Hastings. Alfred, liefste, meneer Hastings – mijn man.’

Ik keek een beetje nieuwsgierig naar ‘Alfred, liefste’. Hij leek mij inderdaad een vreemde eend in de bijt. Het verbaasde me niets dat John iets tegen zijn baard had. Ik had nog nooit zo’n lange en zo’n zwarte baard gezien. Hij droeg een goudgerande lorgnet en had een merkwaardig onbewogen uiterlijk. Het trof me dat hij heel natuurlijk zou lijken op het toneel, maar dat hij op de een of andere manier niet op zijn plaats was in het werkelijke leven. Hij had een zware, zalvende stem. Hij gaf mij een krachteloze hand en zei: ‘Aangenaam, meneer Hastings.’ Daarna wendde hij zich tot zijn vrouw: ‘Emily, liefje, ik geef u dat dat kussen een beetje vochtig is.’

Terwijl hij er een ander voor in de plaats legde, met veel vertoon van de tederste zorg, keek zij naar hem met een innige blik. Wat een vreemde verliefdheid van een overigens zo verstandige vrouw!

De aanwezigheid van Inglethorp scheen in het gezelschap een sfeer van gedwongenheid en nauwelijks verborgen vijandigheid te scheppen. Vooral juffrouw Howard deed niet de minste moeite haar gevoelens te verbergen. Mevrouw Inglethorp scheen echter niets ongewoons te

merken. Ze was nog even rad van tong als ik mij van vroeger herinnerde; ze sprak aan één stuk door, voornamelijk over de komende bazaar die ze bezig was te organiseren en die al spoedig gehouden zou worden. Zo nu en dan wendde zij zich tot haar man met een vraag over bepaalde dagen of data. Er kwam geen moment verandering in zijn oplettende en voorkomende houding. Van het eerste ogenblik af had ik een grote en ingewortelde hekel aan hem, en ik vlei mijzelf met de gedachte dat mijn eerste indrukken meestal tamelijk juist zijn.

Daarna wendde mevrouw Inglethorp zich tot Evelyn Howard met enkele instructies over te schrijven brieven, terwijl haar man het woord tot mij richtte op zijn precieze manier: ‘Bent u militair van beroep, meneer Hastings?’

‘Nee, voor de oorlog werkte ik bij Lloyd’s.’

‘Bent u van plan daar na de oorlog wéér te gaan werken?’

‘Misschien wel, of misschien niet en ga ik wel iets heel anders doen.’

Mary Cavendish leunde naar voren.

‘Als u nu helemaal mocht doen waar u zin in had, wat voor beroep zou u dan kiezen?’

‘Dat ligt eraan.’

‘Geen heimelijke wensen?’ vroeg ze. ‘Vertelt u mij eens, hebt u helemaal geen voorkeur? Iedereen heeft dat toch wel – en meestal voor iets absurds.’

‘U zult me uitlachen.’

Ze glimlachte.

‘Misschien.’

‘Nou, ik heb altijd de heimelijke wens gekoesterd detective te worden!’

‘Een echte – op Scotland Yard? Of een Sherlock Holmes?’

‘In elk geval een Sherlock Holmes. Maar, serieus, het trekt me ontzettend aan. In België heb ik eens een man ontmoet, een heel beroemd detective, die me er gewoon wild enthousiast voor gemaakt heeft. Een fantastisch mannetje. Hij placht te zeggen dat al het goede speurwerk zuiver een kwestie van methode was. Daar is mijn systeem ook op

gebaseerd hoewel ik natuurlijk al een stuk verder ben. Het was een grappig mannetje, een echte dandy, maar buitengewoon pienter.'

'Houd zelf ook van een goed detectiveverhaal,' merkte juffrouw Howard op. 'Niettemin wordt er een heleboel onzin geschreven. In het laatste hoofdstuk wordt de misdadiger ontdekt. Iedereen met stomheid geslagen. Echte misdaad – dat weet je onmiddellijk.'

'Er zijn een heleboel misdaden nooit opgelost,' betoogde ik.

'Bedoel niet de politie, maar de mensen die er 't nauwst bij betrokken zijn. De familie. Die kun je niet makkelijk misleiden. Zij zouden het weten.'

'Dus,' zei ik voor de grap, 'u denkt dat u, als u betrokken zou raken bij een misdaad, laten we zeggen een moord, van het begin af aan in de gaten zou hebben wie de moordenaar was?'

'Natuurlijk. Zou misschien niet in staat zijn het een stel juristen te bewijzen. Maar ik zou het vast en zeker weten. Ik zou het onmiddellijk voelen als hij in m'n buurt kwam.'

'Het zou een "zij" kunnen zijn,' opperde ik.

'Zou kunnen. Maar moord is een daad van geweld. Associeer het meer met een man.'

'Niet in geval van vergiftiging.' De heldere stem van mevrouw Cavendish deed me schrikken. 'Dokter Bauerstein zei gisteren nog dat er, als gevolg van het feit dat de medische wereld niet bekend was met de minder gebruikelijke vergiften, waarschijnlijk in ontelbare gevallen van vergiftiging nooit zelfs maar een vermoeden van misdaad bestond.'

'Mary toch, wat een naar gesprek!' riep mevrouw Inglethorp uit. 'Het is alsof er iemand over mijn graf loopt. O, daar is Cynthia!'

Er kwam een jong meisje in het uniform van het vrijwillige verpleegsterskorps snel over het grasland aanlopen.

'Wat ben je laat vandaag, Cynthia. Dit is meneer Hastings – juffrouw Murdoch.'

Cynthia Murdoch was een levendig persoontje met een fris gezichtje. Ze rukte haar verpleegsterskapje af en ik bewonderde haar golvende, kastanjebruine haar, en de kleine blanke hand waarmee ze haar thee

aannam. Met donkere ogen en donkere wimpers zou ze een schoonheid zijn geweest.

Ze liet zich naast John op het gras vallen en keek glimlachend naar mij op, toen ik haar een schaal met sandwiches aanreikte.

‘Kom toch ook hier op het gras zitten. Het zit zoveel prettiger.’

Gehoorzaam liet ik me zakken.

‘Werkt u niet in Tadminster, juffrouw Murdoch?’

Ze knikte. ‘Tot mijn spijt wel.’

‘Tiranniseren ze u dan?’ vroeg ik met een glimlach.

‘Dat zouden ze eens moeten proberen!’ riep Cynthia verontwaardigd uit.

‘Ik heb een nichtje dat in de verpleging is,’ zei ik. ‘En ze is als de dood voor de hoofdzusters.’

‘Geen wonder. Die hoofdzusters, meneer Hastings! Daar zijn geen woorden voor. U hebt er geen idee van! Maar ik ben gelukkig geen verpleegster, ik werk in de apotheek.’

‘Hoeveel mensen vergiftigt u daar?’ vroeg ik glimlachend.

Cynthia lachte. ‘O, honderden!’ zei ze.

‘Cynthia,’ riep mevrouw Inglethorp, ‘zou je een paar briefjes voor me willen schrijven?’

‘Natuurlijk, tante Emily.’

Ze sprong onmiddellijk overeind, en iets in haar manier van doen herinnerde me eraan dat ze een afhankelijke positie innam en dat mevrouw Inglethorp, hoe vriendelijk ze doorgaans ook mocht zijn, haar dit niet liet vergeten.

Mijn gastvrouw wendde zich tot mij. ‘John zal u uw kamer wijzen. We souperen vanavond om half acht. We hebben het dineren al enige tijd afgeschaft. Lady Tadminster, de vrouw van ons Lagerhuislid – zij is de dochter van wijlen Lord Abbotsbury – heeft dat ook gedaan. Ze is het met me eens dat we een voorbeeld moeten geven in het bezuinigen. Het is hier een echt oorlogshuishouden, er gaat hier niets verloren – zelfs alle stukjes papier uit de prullenmand worden opgespaard en in zakken weggestuurd.’

Ik zei dat ik dat bijzonder kon waarderen, en toen gingen John en ik het huis binnen en de brede trap op die zich halverwege in tweeën splitste naar de verschillende vleugels van het gebouw. Mijn kamer lag in de linkervleugel, met uitzicht op het park.

John liet me alleen en een paar minuten later zag ik hem vanuit mijn raam langzaam over het gras lopen, arm in arm met Cynthia Murdoch. Ik hoorde hoe mevrouw Inglethorp op ongeduldigde toon riep: 'Cynthia!'; het meisje schrok op en rende terug naar het huis. Op hetzelfde ogenblik kwam er vanuit de schaduw van een boom een man te voorschijn die langzaam in dezelfde richting liep. Hij leek ongeveer veertig, was tamelijk donker en had een droefgeestig, gladgeschoren gezicht. Hij scheen ten prooi te zijn aan een heftige emotie. In het voorbijgaan keek hij op naar mijn raam en ik herkende hem, hoewel hij in de vijftien jaar dat we elkaar niet gezien hadden, erg veranderd was. Het was Johns jongere broer, Lawrence Cavendish. Ik vroeg me af wat de oorzaak was van die vreemde uitdrukking op zijn gezicht.

Toen zette ik hem uit mijn gedachten en begon mijn eigen situatie te overpeinzen.

De avond verliep plezierig; en 's nachts droomde ik van die raadselachtige vrouw, Mary Cavendish.

De volgende morgen was het helder en zonnig weer, en ik verheugde me op de prettige tijd die ik hier hoopte door te brengen.

Ik zag Mary Cavendish pas met de lunch, toen ze uit zichzelf vroeg of ik zin had in een wandeling. We zwierven de hele verrukkelijke middag door de bossen en keerden om ongeveer vijf uur naar huis terug.

Toen we de grote hal inkwamen, beduidde John ons beiden in de rooksalon te komen. Ik zag onmiddellijk aan zijn gezicht dat er iets vervelends gebeurd was. Hij ging ons voor naar binnen en sloot de deur achter ons.

'Het spijt me, Mary, maar het is goed donderen. Evie heeft ruzie gehad met Alfred Inglethorp en nou gaat ze weg.'

'Evie? Weg?'

John knikte somber. ‘Ja. Ze ging naar moeder, weet je, en – o, daar is Evie zelf.’

Evelyn Howard kwam binnen. Ze hield haar lippen stijf opeengeklemd en ze had een koffertje bij zich. Ze zag er opgewonden maar vastberaden uit; toch leek ze een beetje in het defensief te zijn.

‘Ik heb in ieder geval gezegd wat ik op m’n hart had!’ barstte ze los.

‘Lieve Evelyn,’ riep Mary Cavendish, ‘dit kán niet waar zijn!’

Evelyn Howard knikte grimmig.

‘Het is wel degelijk waar! Ik heb zo’n idee dat ik Emily een paar dingen verteld heb die ze niet zo één-twee-drie zal vergeven en vergeten. Kan me niet schelen, als het maar een beetje tot haar doorgedrongen is. Hoewel, ze zal het waarschijnlijk wel langs d’r kouwe kleren laten afglijden. Ik heb haar ronduit gezegd: “Je bent oud, Emily, en hoe ouder hoe gekker. Die man is twintig jaar jonger dan jij en je hoeft je echt geen illusies te maken over de reden waarom hij je getrouwd heeft. Om je geld! Geef hem er maar niet te veel van. Boer Raikes heeft een heel knap vrouwtje. Vraag je lieve Alfred maar eens hoeveel tijd hij dáár doorbrengt.” Ze was natuurlijk razend. Ik heb ook nog gezegd: “Ik zal je waarschuwen, of je wilt of niet. Die man zou jou nog net zo lief in je bed vermoorden. Hij deugt voor geen cent. Je kunt tegen mij zeggen wat je wilt, maar denk aan wat ik jóú nu gezegd heb. Hij deugt niet.”’

‘En wat zei ze?’

Evies gezicht sprak boekdelen.

‘“Lieve Alfred” – “liefste Alfred” – “gemene laster” – “gemene leugens” – “gemene vrouw” – om haar “lieve man” zo te beschuldigen! Hoe eerder ik haar huis zou verlaten hoe beter. En dus ga ik.’

‘Maar toch niet nu?’

‘Nu direct!’

Een ogenblik konden we haar alleen maar zitten aanstaren. Tenslotte ging John Cavendish, toen hij merkte dat hij met overredingen toch geen stap verder kwam, weg om te kijken hoe laat er een trein ging. Zijn vrouw volgde hem; ze zei dat ze zou proberen mevrouw Inglethorp tot andere gedachten te brengen.

Zodra zij de kamer uit was, veranderde de uitdrukking op het gezicht van Evelyn Howard. Ze boog zich opgewonden naar mij over.

‘Meneer Hastings, u bent eerlijk. Kan ik u vertrouwen?’

Het verraste me even. Ze legde haar hand op mijn arm en liet haar stem tot een gefluister dalen.

‘Pas op haar, meneer Hastings. Arme Emily. Het is net een troep aasgieren – allemaal. Ja, ik weet heus wel waar ik over praat. Ze zitten allemaal aan de grond en allemaal proberen ze geld van haar los te krijgen. Ik heb geprobeerd haar zo goed mogelijk te beschermen. Als ik weg ben, zullen ze misbruik van haar goedheid maken.’

‘Natuurlijk zal ik doen wat ik kan, juffrouw Howard,’ zei ik, ‘maar ik geloof dat u wat opgewonden en overspannen bent...’

Ze onderbrak me met een handgebaar.

‘Geloof me, jongeman. Ik heb heel wat langer in deze wereld rondgekeken dan u. Alles wat ik van u vraag is uw ogen goed de kost te geven. Dan zult u zien wat ik bedoel.’

Door het open raam hoorden we het geluid van de auto. Evelyn Howard stond op en ging naar de deur. Buiten klonk Johns stem. Met haar hand op de deurnop keek ze Me over haar schouder aan en zei met nadruk: ‘En, meneer Hastings, houd vooral die ellendeling in de gaten – haar man!’

Er was geen tijd meer om nog iets te zeggen. Evelyn Howard werd het middelpunt van een koor van welgemeende protesten en afscheidswoordjes. De Inglesby's kwamen niet te voorschijn.

Toen de auto wegreed, maakte Mary Cavendish zich plotseling los van de groep, stak de oprijlaan over naar het grasveld en ging een lange man met een baard tegemoet, die kennelijk op weg was naar het huis. Ze kreeg een kleur toen ze hem haar hand toestak.

‘Wie is dat?’ vroeg ik scherp, want instinctief wantrouwde ik hem.

‘Dat is dokter Bauerstein,’ zei John kortaf.

‘En wie is dokter Bauerstein?’

‘Hij logeert in het dorp voor een rustkuur; hij heeft een ernstige zenuwinzinking gehad. Hij is specialist in Londen, een pientere knaap

– voorzover ik weet een van de grootste experts van deze tijd op het gebied van vergiften.’

‘En hij is een goeie vriend van Mary,’ flapte Cynthia eruit.

John Cavendish fronste zijn voorhoofd en ging op iets anders over.

‘Ga mee een eindje lopen, Hastings. Dit is een heel nare zaak. Ze nam nooit een blad voor de mond, maar er is in heel Engeland niemand zo fideel als Evelyn Howard.’

Hij nam het pad door de nieuwe aanplant; we liepen naar het dorp, door de bossen die aan de ene kant het landgoed begrepsden.

Net toen we op weg naar huis een van de hekken inliepen, kwam er een knap, zigeunerachtig vrouwtje uit de tegenovergestelde richting; ze knikte glimlachend.

‘Dat is een knap meisje,’ zei ik waarderend.

Johns gezicht verstrakte. ‘Dat is mevrouw Raikes.’

‘Die van juffrouw Howard?’

‘Precies,’ zei John, onnodig kortaf.

Ik dacht aan de grijze oude dame in het grote huis en aan dat levendige ondeugende gezichtje waarop daarstraks voor ons een glimlach was verschenen, en ik had vaag een angstig voorgevoel van naderend onheil. Ik zette het van me af.

‘Styles is werkelijk een prachtig oud huis,’ zei ik tegen John.

Hij knikte nogal somber. ‘Ja, het is een mooi landgoed. Eens zal het van mij zijn – rechtens zou het nú eigenlijk al van mij moeten zijn, als mijn vader maar een behoorlijk testament had gemaakt. En dan zou ik nu niet zo verdraaid krap in m’n geld zitten.’

‘Zit je in geldnood?’

‘Je mag best weten, Hastings, dat ik werkelijk niet meer weet hoe ik aan geld moet komen.’

‘Zou je broer je niet kunnen helpen?’

‘Lawrence? Hij heeft iedere cent die hij had, gespendeerd aan het uitgeven van snertgedichten in van die luxe bandjes. Nee, we zitten allemaal op zwart zaad. Maar ik moet zeggen dat mijn moeder altijd reusachtig goed voor ons geweest is. Tenminste, tot nu toe. Sinds haar

huwelijk is het natuurlijk -' fronsend brak hij af.

Voor het eerst voelde ik dat er tegelijk met Evelyn Howard iets ondefinieerbaars uit de sfeer verdwenen was. Haar aanwezigheid had iets van veiligheid gegarandeerd. Nu was die veiligheid verdwenen, en het leek alsof er wantrouwen voor in de plaats gekomen was. Het sinistere gezicht van dokter Bauerstein doemde onaangenaam in mijn herinnering op. Ik had een vaag gevoel dat ik iedereen en alles moest wantrouwen. Gedurende één kort ogenblik had ik een voorgevoel van naderend onheil.

16 EN 17 JULI

Vijf juli was ik op Styles aangekomen. Nu kom ik aan de voorvallen van de zestiende en zeventiende van die maand. Ter wille van de lezer zal ik de gebeurtenissen van deze dagen zo nauwkeurig mogelijk in het kort samenvatten. Zij werden later bij het proces aan het licht gebracht in eindeloze, saaie kruisverhoren.

Een paar dagen na Evelyn Howards vertrek kreeg ik van haar een brief, waarin ze schreef dat ze als verpleegster werkte in het grote ziekenhuis van Middlingham, een fabrieksstad op ongeveer twintig kilometer afstand; ook vroeg ze me, zodra mevrouw Inglethorp te kennen gaf de ruzie te willen bijleggen, haar dit te laten weten.

De buitengewone en mijns inziens onverklaarbare voorkeur die Mary Cavendish toonde voor het gezelschap van dokter Bauerstein was het enige dat een beetje een schaduw wierp op mijn prettige dagen. Ik kon me niet voorstellen wat ze in hem zag, maar ze nodigde hem altijd uit en ging vaak lange tochten met hem maken. Ik moet bekennen dat ik absoluut niet kon begrijpen wat haar in die man zo aantrok.

De zestiende van juli was een maandag. Het was een dag vol verwarring. Zaterdags was de beroemde bazaar gehouden en in verband hiermee zou er deze avond een liefdadigheidsfeest zijn, waarop mevrouw Inglethorp een oorlogsgedicht zou voordragen. De hele morgen

waren we allemaal druk bezig met het in orde brengen en versieren van het dorps huis, waar het feest gehouden zou worden. We lunchten laat en brachten de rest van de middag luierend in de tuin door. Het viel me op dat John anders dan anders was. Hij leek erg opgewonden en rusteloos.

Na de thee ging mevrouw Inglethorp een poosje rusten, omdat ze een vermoeiende avond voor de boeg had; ik daagde Mary Cavendish uit voor een partijtje tennis.

Om ongeveer kwart voor zeven riep mevrouw Inglethorp dat we moesten opschieten, omdat we vroeg zouden souperen. We kwamen op 't nippertje aan tafel. En voordat we klaar waren met eten, stond de auto al voor de deur.

Mevrouw Inglethorps voordracht kreeg een enorm applaus en zo werd het feest een groot succes. Er waren ook nog een paar tableaux-vivants waaraan Cynthia meedeed. Ze ging niet met ons mee naar huis, omdat ze was uitgenodigd voor een soupetje en daarna zou logeren bij vrienden, die met haar in de tableaux-vivants waren opgetreden.

De volgende morgen bleef mevrouw Inglethorp in bed ontbijten, omdat ze wat oververmoeid was; maar om half één verscheen ze kwiek en wel en sleepte Lawrence en mij mee naar een officiële lunch.

‘Een bijzonder vriendelijke uitnodiging van mevrouw Rolleston, de zuster van Lady Tadminster, je weet wel. De Rollestons kwamen hier tegelijk met Willem de Veroveraar – het is één van onze oudste geslachten.’

Mary had zich verontschuldigd; ze zei dat ze een afspraak had met dokter Bauerstein.

Het was een prettige lunch; bij het weggaan stelde Lawrence voor dat we over Tadminster zouden terugrijden om Cynthia in haar ziekenhuisapotheek op te zoeken; het was maar ongeveer een kilometer om. Mevrouw Inglethorp vond dit een uitstekend idee; zij zou ons daar afzetten maar zelf doorrijden, omdat ze nog verschillende brieven moest schrijven; wij konden dan met Cynthia terugrijden in de ponywagen.

Wij werden door de portier als verdachte individuen vastgehouden,

totdat Cynthia verscheen en zich over ons ontfermde. Ze zag er heel fris en lief uit in haar witte uniform. Ze nam ons mee naar haar heiligdom en stelde ons voor aan haar collega, die *ons* nogal ontzag inboezemde, maar door Cynthia vrolijk met ‘Spriet’ werd aangesproken.

‘Wat een flessen!’ riep ik uit, terwijl ik mijn blik door het kamertje liet gaan. ‘Weet u nu werkelijk van allemaal wat erin zit?’

‘Zeg eens iets origineels,’ zuchtte Cynthia. ‘Iedereen die hier binnenkomt, zonder uitzondering, zegt altijd hetzelfde. We denken er serieus over om een prijs uit te reiken aan de eerste de beste die *niet* zegt: “Wat een flessen!”. En ik weet dat u nu gaat zeggen: “Hoeveel mensen heb je al vergiftigd?”’

Lachend gaf ik het toe.

‘Als jullie eens wisten hoe griezelig gemakkelijk het is om iemand per ongeluk te vergiften, zou je er geen grapjes over maken. Maar kom, laten we gaan theedrinken. We hebben allerlei geheime voorraden in die kast. Nee, Lawrence – dát is de vergifkast. Die *grote* kast – ja, juist.’

We dronken heel gezellig thee en hielpen Cynthia daarna met de afwas. Net toen we het laatste theelepeltje hadden opgeborgen, werd er geklopt. Cynthia en Spriet trokken hun gezichten prompt in een strakke plooi.

‘Binnen,’ zei Cynthia met een bits beroepsstemmetje.

Een jonge, tamelijk verschrikt kijkende verpleegster kwam binnen met een flesje dat ze Spriet toestak; die verwees haar naar Cynthia met de ietwat raadselachtige opmerking: ‘Ik ben er vandaag niet.’

Cynthia nam het flesje aan en bekeek het met de gestrengheid van een rechter.

‘Dit had vanmorgen al hier gebracht moeten worden.’

‘Het spijt de zuster erg. Ze had het vergeten.’

‘De zuster moet de regels buiten op de deur eens lezen.’

Gezien de uitdrukking op het gezicht van het verpleegstertje, kreeg ik niet de indruk dat ze de moed zou opbrengen deze boodschap letterlijk aan de gevreesde ‘zuster’ door te geven.

‘Dus nu kan het niet eerder dan morgen,’ besloot Cynthia.